

نمایندگان در گفت‌وگو با «فرهیختگان» بیان کردند: مجلس چگونه می‌تواند حامی بازار سرمایه باشد؟

حقوقی‌های بورس زیر ذره‌بین بهارستان

بورس قرمز بود و قریب به اتفاق نمادها سقوط بی‌سابقه‌ای را تجربه کردند. در اثر این اتفاق همه‌آنجایی که روزی صف خرید تشکیل داده بودند، فروشنده شدند تا از کاهش بیشتر سرمایه خود جلوگیری کنند، اتفاقی که خود باعث تداوم سقوط شاخص شده و وضعیت قرمز را تداوم بخشید. با توجه به همین شرایط، فرهیختگان، در شماره امروز خود به سراغ نمایندگان مجلس رفت تا تدبیر و راهکار آنها برای مواجهه با شرایط یادشده را جویا شود.

بعد از آنکه شاخص بورس صعودی شد و حتی سطوحی چون دو میلیون واحد را هم پشت‌سر گذاشت، حجم انبوهی از سرمایه‌های مردمی به سمت این بازار سرازیر شد، به امید آنکه این بازار جبران‌کننده ارزش از دست‌رفته‌داری‌هایشان در سال‌های اخیر باشد و از این مسیر بتوانند یا درآمد مناسبی کسب کنند یا حداقل از کاهش ارزش سرمایه خود جلوگیری کنند. بعد از این ورود پرچشم اما بازار ناگهان با ریزش مواجه شد به طوری که برای روزهای متوالی

محسن علیزاده، نماینده ناظر در شورای عالی بورس:

عملکرد حقوقی‌ها را به‌دقت ارزیابی و گزارش می‌کنیم

تشکیل شود و این سهام به همه نرسد. حالا هم صف‌های فروش تشکیل می‌شود و بازم توزیع ناعادلانه‌ای در این خصوص صورت می‌گیرد. شاهدیم که اینها هم همراهی نکرده‌اند و برای اصلاح وضعیت کمک نمی‌کنند. این رفتار نگرانی و شائبه ایجاد کرده که دولت درحال دخالت است. من اعتقاد دارم سهامداران عمده و حقوقی‌هایی که در بازار هستند، باید اکنون کمک کنند، آنها باید به سهامداران خرد کمک و بازار را کنترل کنند، چراکه اگر این اقدام صورت نگیرد مطمئناً بازار ریزش خواهد داشت و این سهامداران عمده باید بدانند اگر بازاری نباشد و رونقی وجود نداشته باشد، کسی هم نخواهد بود که خریدار سهام‌شان باشد. اگر اعتماد مردم از دست برود، وضعیت آنان هم ناخوشایند خواهد شد. این توضیح دقیق ماجراست و اینکه بگوییم دولت برای اینکه کسری بودجه خود را جبران کند دست به دخالت در بازار زده، این گونه نیست و برداشتی کاملاً اشتباه است.

امروز شاخص‌ها در حال سقوط است، دولت چه کمکی می‌تواند بکند؟ و شما در صورت ورود چه ایده‌ای دارید و چه اقدامی خواهید کرد؟

اکنون این نگرانی برای همه نمایندگان مجلس یازدهم است. ما می‌دانیم که در اولین گام باید نظارت‌های خود را بیشتر کنیم. ما روزی یک نوبت‌داری داشتیم و یک گپ‌و‌گوشی برای آن تهیه کرده بودیم، امروز این نوبت‌بزرگ شده و دانشگاه می‌رود، ولی ما بازم می‌خواهیم او در همان گپ‌و‌گوشی بماند. این اشتباه است. ما باید ابزارهای معاملات در بازار سرمایه را متناسب با شرایط کنونی بازار طراحی کنیم، یعنی نیاز به نظارت‌ریز ساخت‌های بیشتری داریم. نیاز به این داریم که ابزارها متناسب با بازار بیشتر و بزرگ‌تر شود. ما نظارت خود را بیشتر خواهیم کرد. من این را قول داده‌ام و حتماً به آن عمل خواهیم کرد. ما در مجلس عملکرد حقوقی‌ها در بازار سرمایه را حتماً و حتماً ارزیابی خواهیم کرد و بعد از آن اگر کار به جایی رسید که بنا شد اقدام دیگری کنیم مثل سوال، براساس سلسله‌مراتب وزیر اقتصاد را به مجلس فرا خواهیم خوانند. اما اکنون این ضرورت وجود ندارد و باید صبر کنیم تا بررسی‌ها تکمیل شود.

اگر نتیجه‌ای مبنی بر طبیعی نبودن اقدامات حقوقی‌ها گرفتید، چه خواهید کرد؟

مطمئناً آن تعیین تکلیفی کنیم، هم‌بداستگاه‌مربوطه‌خودشان مثل وزارتخانه‌ای که با آن مرتبط هستند، ما جزا را تعیین تکلیف خواهیم کرد و هم از طریق وزارت اقتصاد. امروز هم ما به عنوان مجلس هم دیگر دستگاه‌های نظارتی این وظیفه را دارند تا به ماندن سرمایه‌ها کمک کنند. ما به دنبال این هستیم که در بازار سرمایه شفافیت کامل حاصل شود و اینکه می‌گوییم عملکرد حقوقی‌ها را ارزیابی می‌کنیم، به همین دلیل است. اگر شفافیت ایجاد و گزارش عملکرد حقوقی‌ها منتشر شود، آنگاه شفافیت موردنظر کسانی که امروز در خصوص عملکرد دولت گلابه دارند، برطرف خواهد شد و آنها می‌بینند که حقوقی‌ها چگونه رفتار کرده‌اند. فعالان خرد عملکرد حقوقی‌ها را نمی‌بینند و این هم باعث گلابه و شائبه شده است. وقتی این بررسی‌ها انجام شد، اگر دیدیم شیطنتی وجود داشته مطمئن باشید ورود می‌کنیم و تعیین تکلیف خواهیم کرد.

عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس:

به دنبال اصلاح اشتباه دولت و کاهش دامنه نوسانات بورس هستیم

جعفر قادری، اقتصاددان و عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس در گفت‌وگو با «فرهیختگان» توضیحاتی درخصوص وقایع اخیر بازار بورس و برنامه‌های مجلس برای حفظ سرمایه مردم در این بازار و همچنین انتقال سرمایه موجود به سمت تولید ارائه کرد.

وی در ابتدای این گفت‌وگو بیان اینکه یکی از اصلی‌ترین و مهم‌ترین اقدامات برای انتقال نقدینگی به عرصه تولید، استفاده از بازار بورس است، گفت: «استفاده از بازار بورس برای تقویت تولید از جمله اساسی‌ترین ابزارهاست، ولی هم‌زمان باید اقداماتی صورت بگیرد که بورس تحت تأثیر مسائل جانبی نباشد.»

هم ورود ناگهانی مردم احساسی بود و هم خروج‌شان از بورس

قادری با بیان اینکه بخش مهمی از وضعیت امروز بازار بورس حاصل اشتباهات مکرر دولت در این خصوص است، گفت: «متأسفانه چندی پیش جوی میان مردم شکل گرفت و خیلی‌ها به صورت احساسی کل سرمایه خود را فروخته و آن‌را در بورس سرمایه‌گذاری کردند، حتی عده‌ای همه زندگی خود را فروختند و وارد بورس شدند و همین هم باعث ایجاد موجی در این زمینه شد. در این شرایط باید دولت هم‌زمان با افزایش تقاضا، عرضه سهام به بازار را هم افزایش می‌داد و این شکل زمینه‌حبابی شدن قیمت‌ها را از بین می‌برد. در آن برهه متأسفانه دولت اقدام مقتضی را صورت نداد و بسیاری از قیمت‌حبابی‌شد، این حبابی شدن علت افزایش ناگهانی و غیرواقعی ارزش سهام بسیاری از مجموعه‌های حاضر در بورس بود.»

بورس در میان مدت و بلندمدت ارزش مناسبی خواهد داشت

این نماینده مجلس با تأکید بر اینکه همان‌طور که آن روزها ورود مردم به بازار بورس احساسی بود خروج این روزها هم از این بازار احساسی است، اضافه کرد: «هیچ‌کدام از این دو رفتار با منطق اقتصادی قابل توجیه نیست. من معتقدم در شرایط کنونی سهامداران باید خوشبختنداری کرده و از فروش سهام‌شان اجتناب کنند. آنها باید بدانند افزایش و کاهش ارزش‌ها همیشه بوده و مقطعی است و شرایط تغییر خواهد کرد. سهامداران باید بدانند در میان مدت و بلندمدت وضعیت بازار بورس مناسب خواهد بود و ضرر نخواهند کرد. این وضعیت کنونی مطمئناً مقطعی است و در بازه تغییر خواهد کرد.»

استاد دانشگاه اقتصاد دانشگاه شیراز ادامه داد: «خروج احساسی مردم در این روزها از بورس دو اتفاق ناخوشایند دیگر را در پی خواهد داشت: اول اینکه تداوم صف‌های فروش خودبه‌خود باعث تداوم منفی شدن و کاهش ارزش سهام‌ها در بازار بورس است و این یعنی همین اتفاق به‌خودی خود علت مهمی در کاهش ارزش سهام‌های مختلف در بورس است. دومین اتفاق این است که خروج سرمایه‌ها از بازار بورس باعث مدنظر قرار گرفتن بازارهای دیگر از سوی صاحبان نقدینگی خواهد شد، بازارهایی از جمله طلا، خودرو، مسکن و ارز. ورود سرمایه به‌صورت ناگهانی به این بازارها و افزایش تقاضا در آنها نرخ‌ها را

تداوم خروج باعث تداوم کاهش ارزش سهام‌ها در بورس می‌شود

عضو کمیسیون برنامه و بودجه توضیح داد که در شرایط کنونی راهی مناسب‌تر و مطمئن‌تر از جمع‌آوری نقدینگی به نفع تولید جز استفاده از بورس نیست و کشور لاجرم باید به این سمت حرکت کند و تأکید کرد: «این‌ها همه با در نظر داشتن ایرادات و اشکالات کنونی فضای بورس است و همه باید با هم تلاش کنیم موانع هدفی که گفتم، مرتفع شود. از این رو باید اقداماتی در این خصوص صورت پذیرد؛ اول اینکه بورس باید شفافیت کافی داشته باشد تا مردم و سهامداران بدانند چه اتفاقی در حال وقوع است. دوم اینکه با تدبیرهایی تلاش کنیم رفتارهای احساسی را از بورس جدا کنیم و اجازه ندیم به‌صورت ناگهانی اتفاقی بیفتد و همه تحت تأثیر آن قرار بگیرند. باید شرایطی ایجاد شود که بورس عقلمانی و منطقی شود و هر کاهش یا افزایشی را بتواند با معادلات اقتصادی توجیه کرد.»

اشتباه بزرگ دولت افزایش دامنه نوسان بورس بود

قادری با ذکر اینکه اقدام مهم مجلس برای اصلاح وضعیت تصویب لایحه دوفوریتی افزایش سرمایه شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس از طریق انتشار سهم بود، گفت: «این اقدام از جمله اقدامات اساسی و مهمی بود که می‌تواند زمینه‌ساز حرکت نقدینگی به سمت تولید باشد تا هم اشتغال و درآمد ایجاد شود و هم ثبات به بازار باز گردد. اکنون نیاز داریم جلوی این نوسانات بورس را بگیریم. همین جای باید بگوییم یکی از اشتباهات دولت این بود که اجازه داد دامنه نوسان سهام افزایش پیدا کند، در حالی که اگر اجازه داده می‌شد این نوسانات در حد دو یا سه درصد باقی بماند، این وضعیت هم در بورس ایجاد نمی‌شد، لذا در درجه اول دولت باید این ایراد را برطرف کند و اگر این اقدام را انجام ندهد مجلس، خود اقدام خواهد کرد.»

عضو کمیسیون برنامه و بودجه گفت: «یکی از دلایل برکناری محمدی، رئیس سابق بورس این بود که دامنه نوسان افزایش داده شود. وقتی این اتفاق افتاد، قیمت‌ها با شدت تغییر کردند و این یکی از علت‌هایی بود که برخی به‌صورت افتادند و به‌صورت ناگهانی عازم بورس شدند، در صورتی که اگر دامنه نوسان محدود می‌شد و آن رشد‌های سریع و بی‌قاعده را نمی‌داشتیم شاید رفتارهای احساسی در بورس هم نمی‌بودیم. از این رو باید تأکید کنم که یکی دیگر از اقدامات مؤثر مجلس در این زمینه جلوگیری از بی‌تدبیری‌های دولت در جریان فعالیت‌های بازار بورس است.»

عضو هیات‌رئیس مجلس به «فرهیختگان» خبر داد

جلسه علنی با حضور وزیر اقتصاد و مدیران بورس به دستور قالیباف برگزار می‌شود

وضعیت فعلی بورس سرانجام خوبی نخواهد داشت

عضو هیات‌رئیس مجلس در پاسخ به سوال دیگری مبنی بر اینکه آیا در جلسه اخیر مجلس با رئیس بورس این نکته گفته‌شده بود یا خیر، تصریح کرد: «بند به‌صورت تلفنی با رئیس سازمان بورس صحبت کردم و برخی از مباحث وارد شده در این زمینه را اطلاع‌دادم و تأکید کردم وضعیت فعلی بورس سرانجام خوبی نخواهد داشت.»

وی با تأکید بر اینکه وضعیت فعلی بورس نگاه خود دولت محسوب می‌شود، افزود: «در مجموع سازمان بورس زیر نظر وزارت اقتصاد و دولت فعالیت می‌کند، از این رو دولت باید برنامه‌ریزی مناسبی برای جلوگیری از کارشکنی‌هایی که در بورس توسط افراد حقوقی و حقیقی صورت می‌گیرد، انجام دهد.»

موسوی لاریجانی با تأکید بر اینکه ما خبر داریم که شرکت‌هایی وجود دارند که تعطیل هستند، اما ارزش سهام‌شان در این روزها تنگی بسیار چشمگیری داشته است، گفت: «ارزش سهام در بورس در صورتی واقعی قلمداد می‌شود که شاهد افزایش تولید در بورس باشیم.»

عضو کمیسیون اقتصادی مجلس بر همین اساس خاطرنشان کرد: «متأسفانه برخی از افرادی که در بورس هستند به دلیل تبلیغات کاذب یا حتی برخی برنامه‌ریزی‌ها از سوی خود صاحبان شرکت به این عرصه وارد شده‌اند.»

وی با بیان اینکه وقتی افرادی با سرمایه خرد، سرمایه‌شان را به بازار می‌آورند، صاحبان برخی شرکت‌ها سرمایه‌خود را از این شرکت‌ها بیرون می‌برند، یادآور شد: «این موضوعات تالی فاسد‌هایی است که در بورس وجود دارد و از این رو لازم است وزیر اقتصاد و معاون بانکی وزارت اقتصاد دقت ویژه‌ای در این زمینه داشته باشند.»

برگزاری جلسه غیر علنی مجلس برای بررسی وضعیت بورس به دستور قالیباف

عضو کمیسیون اقتصادی مجلس در پاسخ به این سوال که در حال حاضر شائبه

سیدناصر موسوی لاریجانی، عضو کمیسیون اقتصادی مجلس و عضو هیات‌رئیس مجلس شورای اسلامی در گفت‌وگو با «فرهیختگان» به وضعیت بورس و شائبه دستکاری در آن پرداخت. موسوی لاریجانی با بیان اینکه مجلس شورای اسلامی وظایف قانونی مشخصی دارد، اظهار داشت: «طبق قانون اساسی، خانه ملت دو وظیفه قانونگذاری و نظارت بر اجرای قوانین را برعهده دارد.»

عضو هیات‌رئیس مجلس شورای اسلامی با تأکید بر اینکه وظیفه مجلس ریل‌گذاری برای انجام وظایف دولت و سازمان‌ها است، خاطرنشان کرد: «مجلس به‌صورت مشخص وظیفه اجرایی بر عهده ندارد.»

نظارت مجلس بر عملکرد بورس

وی ادامه داد: «اگر در بورس جایی نیاز به قانونگذاری باشد، قطعاً مجلس ورود خواهد کرد، بنابراین در بحث نظارتی نیز مجلس بر عملکرد بورس و سایر سازمان‌ها طی روزهای گذشته نظارت داشته و به این مسأله ورود کرده است.»

موسوی لاریجانی تصریح کرد: «مجلس اخیراً رئیس سازمان بورس را دعوت کرده و ایشان نیز توضیحاتی درباره مباحث مختلف ارائه کرده و از سوی دیگر نظارت مجلس برای رئیس سازمان بورس تعیین شد که آنها باید چه کارهایی را انجام دهند.»

عضو هیات‌رئیس مجلس شورای اسلامی اظهار داشت: «قالبیاب هفته گذشته اعلام کرد در هفته جاری روز یکشنبه دوساعت از وقت مجلس را به جلسه غیرعلنی برای بررسی موضوع بورس اختصاص خواهیم داد.»

وی با بیان اینکه در نشست غیرعلنی هفته جاری به موضوعاتی همچون بورس و تورم به‌عنوان موضوعات روز جامعه پرداخته خواهد شد، ادامه داد: «یکی از مهم‌ترین مسائل در فضای فعلی اقتصادی کشور موضوع بورس است، اما موضوعی که باید به آن توجه شود این است که سرمایه‌گذاری در بورس یکی از راه‌های کسب درآمد محسوب می‌شود و کسانی که نمی‌دانند پول خود را کجا هزینه کنند، دست به سرمایه‌گذاری در بورس می‌زنند.»

باید به کسانی که وارد بورس می‌شوند آموزش داد

به اعتقاد موسوی لاریجانی، نکته مهم این است که ما باید به کسانی که می‌خواهند در

دخالت دولت در بورس وجود دارد، مشخصاً مجلس چه وظیفه و راهکاری برای آن دارد، گفت: «قالبیاب رسماً وزیر و مدیران مربوطه را دعوت کرده تا به زودی در جلسه غیرعلنی برگزار شده و نظرات آنها در مجلس بیان شود.»

وی درباره موضع رئیس سازمان بورس در خصوص وضعیت فعلی این نهاد اقتصادی خاطرنشان کرد: «بند به ایشان گفتم شرکت‌هایی که ارزش سهام‌شان بالا نیست، به‌صورت بی‌رویه جایگاه‌شان بالا می‌رود که باید مدیریت شود، اما ایشان بحث عرضه و تقاضا و جوی که ایجاد می‌شود را مطرح کرد که البته به نظر ما این موضوع توجیه بوده و قابل‌پذیرش نیست.»

زیان‌ده نبودن شرط اصلی عرضه در بورس است

موسوی لاریجانی ادامه داد: «وقتی قرار است یک شرکت در بورس عرضه شود، باید یک‌سری از پارامترها را دارا باشد و زیان‌ده نباشد؛ به‌طور مثال شرکتی که تعطیل است، مواد اولیه نداشته، تولیدات آن را کسی نمی‌خرد یا دارای مشکلات بانکی و مالیاتی بوده است، منجر به تعطیلی می‌شود.»

عضو هیات‌رئیس مجلس با تأکید بر اینکه اگر شرکتی ویژگی‌های لازم را داشت و وارد بورس شد، اما بعد از مدتی آنها را از دست داد و به زیان‌دهی افتاد، باید شناسایی شود، گفت: «بند همه این موارد را خدمت رئیس سازمان بورس مطرح کردم.»

سازمان بازرسی، تعزیرات و دیوان محاسبات باید به قضیه بورس ورود کنند

وی درباره نظرات مجلس بر روند سازمان بورس نیز خاطرنشان کرد: «نظارت مجلس نظارت بر جزئیات نیست، بلکه بر کلیات است و یک‌سری از سازمان‌هایی همچون سازمان بازرسی کل کشور، تعزیرات و دیوان محاسبات مجلس باید به قضیه بورس ورود کنند، چرا که معمولاً نظارت‌های مجلس به‌صورت سوال از وزراء، رئیس‌جمهور و تحقیق و تفحص است.»

موسوی لاریجانی تأکید کرد: «در پرسش‌ونظر مجلس، فرصتی برای ورود به جزئیات از سوی نمایندگان وجود ندارد.»